

برنجی جلد توقفز نچی سان تاریخ تأسیس برنجی یل یلقی یلی 9 №

س ۱۳۲۴
۵ صفر الخیر

الدین والارباب

نامنده

مجله ۶ اسلامیه در

۱۵ نچی شعبان
س ۱۳۲۴
۲۱ نچی سننابر
۱۹۰۶

محرر و صاحب امتیازی ایچون ادریس :
قران ملا عالم جان .

خاریطو مطبعه
قران .

تارىخ ناسىس

س۱۳۲۴نە

۵ صفر الخير

الدین والادب

نامندە

مجلهء اسلاميه در

س۱۳۲۴نە ۱۵ شعبان
۱۹۰۶ ۲۱ سئتابر

محرر وصاحب امتيازى :
قران خدام علمندين
ملا عالم جان البارودى.

خارطىومطبعه
قران.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تفسیر سورة البقرة

۸ نجی ساندین صونک

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ
مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿۳﴾ أُولَئِكَ
عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۴﴾

(۲) اول متقیلر شوندا ای کشیلر در کم سنکا (ای محمد) وسندین الک
ایندر لکان کتابلارغه اینانورلار (۳) وقیامت کونینی آنیقلا رلار
(کونکلر نده شک وشبهه فالدرمای آچیق اینانغان بولورلار)
(۴) مونابور وشده بولغان متقیلر (۴) الله طرفندین بولغان هدایت (کونولو)
اوزره در، وبولاردر چین فوتولوچیلار *

بوآیتده متقین ایچون دوردچی و بشچی صفت ذکر ایلدی. دردچی
صفت الله دین ایندر لکان بارچه کتابلارغه اینانودر. بوصفت ایمان بالغیب
(بر تفسیر گه کوره) که کرسه ده ایمان ننگ درست ایمان بولماقنده

۴ سورة باشندین بیرو ایدلکان متقین ننگ بش تورلی شرطی وصفتی

(ایمان بالغیب اقامه صلوة، انفاق ایمان جمیع ما نزل ایقان بالآخرة روشنچه بولغان

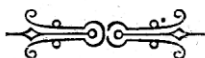
کمسنه لر مفلحلر در دیمک بولور.

الوغ شرط بولدقندین اهل کتاب (یهود و نصاری) کتابلار آراسینی آیورو سبیلی کفرده قالدقلار ندین آیوروب ایتکان. الله غه اشانوالله ایندرکان کتابنی والله قویغان دین و شریعتنی قبول ایتماینچه بولمای * الله نی قدر کتاب یبارکان و وقتینه کوره نی روشلی شریعت کوندرکان همه سینی حق دیوبلمک واجبدر .

الله ننگ بر کتابینه اشانوبده ایکنچی کتابینی انکار ایتسه نی قدر عبادتلی و اخلاقی کشی بولسه ده درست ایمانلی بولمای الله حضورنک قوتولمای. الله تعالی کمال حکمتندین و بنده لر ننگ حال لرینی و آنلر حقنده بولغان مصاحت و فائده نی کامل بلگان ندین آنلر ننگ حال لرینه و آنکرینه (فهملرینه) و زمانلرینه موافق دین و احکام ایندره کلگان * اوزیننگ قاشنده مختار بولغان و بنده ننگ چین سعادت و نهایت کمالی ایچون کافی و کفیل بولغان دین اسلامنی خلقننگ قابلیت و استعدادینه قاراب بولوب بولوب بیان ایتکان * آدم پیغمبر دین (علیه السلام) باشلانوب حضرت محمد (علیه السلام) برله تمام بولغان * بارچه پیغمبر لر و آنلار غه ایندر لگان و خلقغه یبار لگان کتابلر بارچه سی خلقننگ عقل و احتساس جهتلر نچه بولغان تفاوتلارینه و آقیرنلاب کلگان تر قیلارینه کوره الله طرفندین قویولغان حکیماننه تربیه و هدایتدر بس هر بنده گه اوز عصرینه چه کلگان پیغمبر لر نی و کتابلر نی حق و درست دیو تانومق لازمدر و هر صونکغی کتابینی اولگی کتابننگ صونک زمانچه تیوشلی بولغان احکامینی شامل و خلقننگ حال لرینه کوره لازم بولغان اسباب سعادتنی جامع بولغان ایچون اوزینه دستور عمل و قانون دیانت دیوبلمک و مدار نجات و فلاح دیو اعتقاد قیلحق فرض و لازمدر شونسز ایمان و خلاص ممکن دکلددر و لهذا تورات اینگاک انجیل کلگانچی هر کمگه نور اتنی تصدیق ایتمک و آننگ بوینچه عمل قیلحق لازم بولغان * انجیل کلگاک هر کمگه انجیلگه اشانو لازم بولغان انجیلنی کتاب الله دیو

بلمگان و قبول ایتمگان و عیسی پیغمبر گه (علیه السلام) اشانماغان کشی و آنی
 درست پیغمبر و ایند گو بنده دیوتانو ماغان کشی مؤمن بولماغان * همه
 کتابدین صونک قرآن اینگان بوقرآن اولگی کتابلرده بولغان درست
 اعتقاد و مسئله لرینی اچینه آغان و خلق ایچون سعادت و نجات اسبابینی
 تمام سویلگان باشقه کتابقه حاجت قالدرمغان شونک ایچون هر
 بنده گه قرآننی قبول ایتوو آنی کلتور و چی حضرت محمدنی (علیه السلام)
 درستلا و آ نکا ابار و لازم بولغان * قرآن زماننک طریق نجات و مدار هدایت
 یالغوز اشبو قرآن بولوب قرآن کورستکان یول بوینچه غنه الله ننگ
 رضالقینی ایزلا و وشول یول برله گنه ابرشوممکن بولوب قالغان * بس
 حاضرده راست مؤمنلر و چین مفاصلار (فتولوچیلار) اولگی کتابلرننگ
 الله طرفندین یبار لگان ایدکلرینی و قرآن کلگانچی دستور عمل و قانون
 دیانت بولدقلارینی تصدیق ایدوب حاضرده قرآنغه اباروب و آننگ
 برله گنه عمل ایدوچیلردر .

آخرنکه اشانو توغریسنده کله چک نسخه ده تفصیل ویراسه کرك

انفاقنك تيوشلى ايدكى

۸نجى ساندىن صونك.

شريعة اسلاميه كورستان و ماقتانغان انفاقنك ايكي درجهسى بار :
برنجى : يوقاروده ايتولگان واجبات - زكات عشر فطره اهل و اولاد
تربيهسى آنا و آنا و باشقه يقين قىرنداشلر نفقه لارى كىلر - بونوع انفاق
ايكى تورلى حكمت سارتمى بنده نك موينده بورچ ايدلمش و شريعت
طرفندن اوتارگه كوچلانمشدر اوتاما گانده دنيا حكمنده توتولورغه
آخرت حكمندهده عذابقه دوچار بولورغه تيوشلى بولادر (۲)

اولكى حكمت اوشبو كم بنده اوزىن سارانلقدىن قوتقارسون .
جوماردلىق برله زينتلاسون شويله كه : مالى بنده بر الوش مالندىن
كونكلىنى ساوندريغه ترشسون وشول آزمدارنى ملكندىن چيقارسون
مالينك بر الوشىنى قىرنداشلرى حقى ، فقيرلر حقى ، دىنداشرى حقى ديو
بلسون ، آنلارغه اوزىنى بورچلى كورسون شول اعتقادى بويچه
هر يلدە بر مرتبه ياكه يلنك بويچه بولا بولا بر الوش مالى تيوشلى
اورنلارغه وبروب اوزىنى ويروگه و بورچ تولاوگه اوكراتسون ،
سارانلق كى بوزوق خلقدىن يمان بلادىن قوتقاررغه ترشسون *
ايكنچى حكمت خلقنى حيات وتر بيه جهتلر نچه قزغانو ونظام عالمى ساقلاودر
شويله كه هيچ كم مالى - الله ويرگان مالى - برله اوزيگنه راحتلانمسون اوزى
توق بولوب نسل قىرنداشلرينك ، دىن قىرنداشلرينك حتى وطن قىرنداشلرينك

(۲) هر مؤمن دنيانك و قتلبيغنه حيات بيك آرزغنه عمر ايدكىنى بلور ، دنيادىن
مالندىن ، بالاسندىن ، علمندىن و عملندىن و هر اسبابندىن - چين مقصود دنيانك اوزى
دكل بلكه آلداغى بولغان چيكسز حياتده و منگولك عمرده بختلى بولو ايدكىنى بخشى
آنكلار شول سببدين بنده منگولك بخت ايچون حاضرلانوى شول بخت فائده سینه
ترشونى شول بختكه زيان و ويرداى اشلردىن ساقلانوى اوكرانك كرك و نفسىنى اشبو
مقصودغه كوندرمك كرك و زيان و ويرداى نرسه لردىن يراق قيلمق كرك بو اشنك يولى
نفسى سارانلقدىن ساقلاو خلق فائده سىنى تلاو و مونك آرقه سندن الله نك رضالغنى ايزلاودر .

آچ قالولارینه راضی بولماسون، اوزی کیوملی بولوب آنلارننک یالانغاج بولولارینه، اوزی کیف و صفاده بولوب آنلار تورلی جفاده قالولارینه راضی بولماسون بلکه آنلارنی قزغانسون اللهننک مونکا امانت ویرکان مالندین اللهننک اول محتاج و آبظر اوبنک لرینه ده الوش چیقارسون، آنلار بوالوش ایله و بویاردم ایله اوزلریننک هیاتلرینی ساقلاسونلار و تیوشسز حرکتلرندین طیواسونلار و بیخشی تر بیه یواینه کرسونلار و بودولتلی که سنه ده اللهننک شوندای آبظر اغان بنده لرینه یاردم سببلی و آنلارنی یمان و فساد اشلردین توقناتو سببلی الله فاشنده قدرلی و هرمتلی بولوب اورلسون منگولک بختکه ایرشسون *

بعض عقلاننک اویلاغانیچه بایلار تیوشلی زکات و باشقه واجبه لرینی تیوشلی روشنچه اوتاسالار خلق آراسنده تر بیه سز و اخلاقسز آدملر آز ایورچین جدا و فقیر لر برده قالماس ایدی *

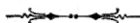
بوسوز ایچون بر تصویر :

قزان بایلاری — تجار تلری و یورش تورش لری و اچه ساناولری بیک اصوللی و چین چین یوللی بولوب یتمگان سببلی الوغ دولتلی بولمسه لرده — همه سندین یوز ایللی منک صوم قدر زکات تیوشلی بولور دیو تخمین ایدله در (یا لغوشم بولسه عجب دگل بوز مانده خصوصاً قزانده کشیننک کور نشی برله مالینی چامالاب بولهای مقصود آز مو کوبه بر تصویردر) ایللی منک صوم زکاتی آلائی بولای ایدلسه ده قالغان یوز منک صومینی اصوللی روشده صرف ایتمکانه بتون قزان مدرسه لری عمارت و درس جهتلر نچه توزالاکک و آچ شاگردلر تو یاجاق و یخشی درجه ده دارالایتام یونانوب بتون یتیم و تلاجی بالالار (ایر و قز) نی نلانودین توقناتوب، اوقوتوب، تر بیه و یروب، هنر اوگراتوب درست مسلمان بالاسی روشینه کروتولوب اوستور و لاکک * اوسکان تلاجیلر ایچون دارالعمله یاساب آنده ضبط ایدوب طاقتلر نچه اشلانوب وقتلی بولاراق دین اوگراتوب

طاقتسز لرني **دارالعجزه** گه سالوب بتون شهرني سائل تشویشندین، قراننی (تلاجی شهری) شهرتندین قوتولدر مق ، وحسابسز خراب وهلاك بولورغه تورغان مسلمانلارنی سافلامق دین ودنیا یافلاری سارتین ترقی یولینه سالمق بیک آچیق ممکن بولاچاقدر .

بواشنی آغیر کورگان یا که یراق کورکان کشیلر بولسه ده اویلاغانده یولی کورسه کرک اش آنکلار و اش اشلار کشیلر دین مرکب بر هیأت (کامسیه) توز سه لر بواشنک شرعی ورسمی یوللارینی تابار و عناد ایتوچی کوب بولماغانک تیز زمانه اشنی یولینه ده قویار ایدی بعون الله تعالی و کرمه * مذکور ایکی حکمتنی رعایه قیلو انسان ننگ درست وجدان بوینچه ده تیوشلی وتوغری و صافی عقلی کشی البته عقلی بوینچه ده لازم کورر * ولکن بنده ده درست وجدان صافی عقل بیک سیرک بولغانغه الله عزوجل همه بنده (بای و فقیر) گه خیر و سعادت تلاب بومقدار مال صرف ایتونی بایلارغه واجب قیلغان صرف ایتمگان کشینی فقیر لر حقلارینه خیانت ایتکان کبی حسابلاب آخرت عذابینه تیوشلی کورگان دنیاده ده مالینه تورلی قورقنچلار بولورینی پیغمبری آر قیلی آنکلاتقان والله حکیم علیم *

ما بعدی بولور انشاء الله

الشمائل الشريفة

۸ نچی ساندين صونك .

كان اذا اراد ان يستودع الجيش قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم) عسكرني سفرگه اوز اتقان وقتده ايتور ايدي :

أستودعُ اللهَ دينكمُ واما- دينكزني واما تنتكزني هم اشنكز نك اخير- نتكم وخواتيم اعمالكم* بني اللهغه امانت قيلامن . ديور ايدي (۲) د.ك.

كان اذا اراد ان يزوجه رسول الله صلى الله عليه وسلم يقينلر ندين برقزني امرأة من نساءه يأتيها من كياوگه ويرمك بولسه ، حجاب (پرده = وراء الحجاب فيقول يا چارشاو) نك يقينينه كلوب اي قز بالا چغم بنية ان فلانا قد خطبك فان سيني فلان كشيگه صور ايلار (ياوچيلايلار) اگر كرهتیه فقولى لا ياراتناسازك يوق (بارميم) ديوب ايت

(۲) سفرده تورلى مشقتلر تورلى كشيلىر اوچراوى تورلى واقعه لر توغماق احتمال بولغاندين كشينك سفرده دينيني ساقلاماق، وهم آنك امانتنده (ظاهرى وباطنى يوكنده) بولغان نر سه لر نى ساقلاماق تورقچلى بولادر، الله نك يار دمينه حفظينه باشقه وقتده غينه كوره آر توغراق محتاج بولادر شول سببدين رسول الله (صلى الله عليه وسلم) اصحابندين براگونى سفرگه اوز ايتسه دينكنى واما تنتكنى اللهغه امانت قيلامن ديور ايكان* اگر براشنى اخلاص واعتقاد برله اللهغه امانت ايدلسه وآنكا تابشرلسه اميدكم الله ساقلاونى قبول ايدر. اول اش سلامت وبركتلى بولوب تمام بولور* بزده بورنقى عقللى قارتلار نك بالاسينى ياكه باشقه يقين كورگان آدمينى يولغه اوز ايتقانده خوش صاغ بول اللهغه امانت قيلدم ديو وداع قيلولارى بايتاق يخشى وسنتكه يقين عادتدر لکن يتوشدروب (اوز نكنى ودينكنى اللهغه امانت قيلدم صاغ بول) ديسه يخشيراق بولور ايدي*

فانه لا يستحي احد ان يقول چونکه يوق ديكاننك اوياتى يوق در. (بارام ديوان اوان اجبت فان سكوتك آچيق ايتمك ياش قزلىر حقنده بر آزاوياتسزلىق اقرار * طب كى بولساده تلامكانده تلامايم ياكه يوق ديواچيق ايتو اوياتسزلىق دگل آچيق ايتمك كرك ديمكدر) اگريار اتسانك تيك تورونك (جواب بير ماونك) اقرار در (رضالق علامتى در) ديور ايدى يعنى رضا بولسانك اويالوب انداشماي فالسا كده جائز رضالق بولور ديمكدر (۳).

(۳) رسول الله صلى الله عليه وسلم هر ايرشكان قز و خاتوننى كيا و گه نكله حلكانده آنك رضالقينى لازم كوركان و نكاحنك درستلكى ايچون شرط قيلغان قزنك آتاسى و بيركانده ده قزنك رضالقندين باشقه كوچلاب و يرونى اصلادرست كورمگان.

مذكور حديث شريفده رسول الله نك (صلى الله عليه وسلم) عادتى بيك آچيق آنكلادلغان هر قز و خاتون حقنده آتالار ندين هم شفقت و مرحمتى آرتوغراق بولاتوروب اذن آلمايينجه و قزنك رضالقينى آنيق بلماينجه نكاح ايتمك * ايكنچى حديث شريفده كلگان :

ان رجلا زوج ابنته وهى بكر من غير امرها فأتى النبي صلى الله عليه وسلم ففرق بينهما * دارقطنى

ترجمه سى : بر آدم بكر قزىنى قزنك امر ندين باشقه نكاحلادى قزى رسول اللهغه (صلى الله عليه وسلم) كلدى (شكايت قيلوب) رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بونلارنى آيوردى.

البكر تستاءمر فى نفسها واذنها صماتها * صحيح مسلم
بكر قزدين اوزى حقنده رخصت سور الور سور الغاچ سكوت قيلوى
اذنى در *

كان النبي صلى الله عليه وسلم ينتزع النساء من أزواجهن ثيبا

كان اذا استجدَّ ثوباسياه رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ينكى كيوم
باسمه قيصا و عمامة اورداء كيسه (كولمكيو چالمه مو ردامو) اسمنى

وابكارا بعد ان زوجهن الاباء اذا كرهن ذلك * دارقطنى

ترجمه سى: آتالارى كو چلاب بيرگان قزلىر و طوللار كيا ولىرىنى يار اتماسه لى
رسول الله (صلى الله عليه وسلم) اول خاتون لىرىنى اير لىر ندىن آير و ر ايدى.
اوشبو توغرىده امام احمد مسند نده و امام نسائى سنن نده ام المؤمنىن
عايشه دىن (رضى الله عنها) كو چرگان: قالت جاءت فتاة الى رسول الله
(صلى الله عليه وسلم) فقالت يارسول الله ان ابى زوجنى ابن اخيه يرفع
بى حسيسته * فجعل الامر اليها * قالت فانى قد اجزت ماصنع ابى ولكن
اردت ان تعلم النساء ان ليس للآباء من الامر شىء *

ترجمه سى: عايشه رضى الله عنها ايتكان بر قز رسول الله غه (صلى الله عليه
وسلم) كلوب ايتدى آتام اوز فائده سى ايچون منى قز نداشى اوغلىنه
نكاح لادى (آتاسى استوندىن شكاييت قىلوب كلد كندىن قز نك رضا
لقندىن باشقه نكاح لاغاي آچيق آنكلانادر) رسول الله (صلى الله عليه
وسلم) قزنى اختيار لى قىلدى (يعنى تلاسه شول نكاح بوينچه بار اتلاماسه بارماي)
قز ايندى من آتام قىلغان اشكه رضا بولدم منم بودعوام آتالار غه اش اختيارى
يوق ايدكىنى خاتون قزلىر يخشى آنكلاسونلار ايچون ديمشدر.
يعنى (قزلىر نك رضا قلار ندىن باشقه آتالار كيا وگه نكاح ايدى آماسلار
ديماك) شرعا قز نك رضا لقندىن باشقه نكاح درست بولماغانى بعض
عوامغه قز انكغو بولسه ده اماملار غه معلوم مسئله بولسه كرك شولاى بولا
تور و ب بعض اماملار نك مساهله قىلولارى قز نك رضا لقينى آچيق
آنكلاماي نكاح ايدولرى شرع شريفكه خلاف و قز غه ظلم و شرعى
نكاح حسز آلدانوب يور وگه سبب و باشقه تور لى فتنه گه سبب بولغان
اشدر * آتالار نك قز ندىن سورا شمى من و بيرگان ير گه رضا بولماي
يار اماس البته رضا بولور ديو اشكه كرك شمكى خطادر امام نك اشا
نورلق و كونكى اور ناشورلق شاهد لىر آرقىلى خبر آلماي نچه نكاح قه
كركشوى شرعا و نظاما گناه و كىچولمس عيبدر *

ثم يقول
 اللهم لك الحمد انت
 كسوتيه أسئلك من خيره
 وخير ما صنع له وأعوذ بك
 من شره وشر ما صنع له *
 حم. د. ت. ك.

ایتوب صونکره اوشبو سوزلر نی ایتور ایدی:
 ای الله سنکا حمد بولسون کم بو کیومنی سن
 کیگز دنک . وسندین بو کیومنک و آنک
 آر قیلی بولغان نرسه ننگ خیرینی تیلا یمن . و بو
 کیومنک شرنندین هم بو کیوم آر قیلی بولغان
 نرسه ننگ شرنندین سنکا صغینا من (الله و یرگان کیوم
 نعمتیدین الله راضی بولماغان اورنده فائده لانودین
 قور قوب اللهغه صیغنو، وخیر لی والله راضی بولغان
 اورنلار ده غنه فائده لانونی تلاو بولادر) *
 کان اذا استسقی قال
 اللهم اسق عبادک وانشر
 رحمتک وأحی بلدک
 المیت * د.

استسقاء قیلسه (یغمو و تلاسه) ای الله قللرنکنی
 سوغار، رحمتنکنی ساچ او لنگان شهرلرنکنی
 (یرلرنکنی) ترگوز دیوب دعا قیلور ایدی.

اگر اهل بیتندین بر آدم ننگ یالغان سویلا-
 گانینی بلسه اوشبو یالغانندین توبه قیلغانیغه
 قدر اول آدمکه التفات ایتمس ایدی.

کان اذا اطلع علی احد
 من اهل بینه کذب کذبه
 لم یزل معرضا عنه حتی
 یحدث توبه * حم ک.

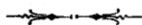
چالمه چالسه چالما سیننگ قویروغینی ایکی
 اینکی آراسینه (یلکاسینه) سالوندر ایدی.
 قایغورسه سقالینی توتوب آنکا قار ایدی.

کان اذا اعتم سدل
 عماته بین کتفیه * ت
 کان اذا اعتم اخذ لحيته
 ينظر فيها * الشيرازي .

کان اذا أفطر قال
 أغز آچقانده ایتور ایدی :

اللَّهُمَّ لَكَ صَمْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ فَتَقَبَّلْ مِنِّي
 أَيُّ اللَّهِ سَنَنْكَ أَيُّچُون رُوزَه تُوْتَدُومُ وَسَنَنْكَ
 أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * سَنَ ائِشْتَكُوچِي بَلْگُوچِي سَن .
 كَانِ إِذَا أَنْصَرَفَ مِنْ نَمَازِ دِينَ بُو شَانْغَاجِ اُوچُ مَرْتَبَه اِسْتِغْفَارِ قِيلُور
 صَلَاتَه اِسْتِغْفَرَ ثَلَاثًا ثُمَّ ائِدِي (۳) وَايْتُور ائِدِي :
 قَالَ اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ أَيُّ اللَّهِ سَنَ سَلَامَتَسْنِ وَسَنَدِينِ كُنْهَ سَلَامَتِكَ
 وَمَنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ مَبَارَكِ بَوْلْدِنَكَ أَيُّ الْوَعْلَقِ وَحَرَمْتَ ائِگَاسِي .
 يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ *
 ح م . م . ن . ت . ر . ه .

ما بعدی بولور انشاء الله .

(۳) بنده نمازنی فی قدر خشوع وادب برله اوتاساده قصور سز بولمای
 الله تعالی درگاهینه تمام لایق بولوب یتمای شو ننگ ایچون نماز صونکنده
 ده الوغ عبادت قیلدم دیوقبارینماینچه قصور یاغینی اویلاب استغفار قیلو
 کرک چین اخلاصی استغفار برله گنه ادب وتواضع یرینه کلسه کلور *
 وهم نماز اخیرنده بولغان استغفار ننگ قبول بولدی امیدلیرک اجمالاً
 بارچه قصور وگناهلرینی اویلاب استغفار قیلو کرک رسول الله ننگ
 (صلی الله علیه وسلم) نماز صونکندهغی استغفار نده درجه سی الوغلقینه
 کوره الوغ ادبی آنکلانه وهم امتینه بیوک تعلیمی کورله *

رمضان آیی

قزنده شعبان آیینی چهارشنبه کون پنچشنبه گه قارشو کیچده کوردیکرندین باشی پنچشنبه بولمقی آنکلاندی رمضان آیی ننک پنچشنبه کون جمعه گه قارشو کورینمکی امیدایدر شرع شریف بوینچه مسلمانلرغه شول کیچده آی قاراماق و کوروگه ترشماق لازمدر . کورلماشه شعبان اوتوز کون تولغاچ شنبه کون یدنچی اوکتابر اول رمضان بولور الله مبارک آینی مسلمانلارغه فائده لی وبرکتلی قیلغای ایدی * رمضان روزه سی همه اهل اسلام اوزره فرض ایدلمشدر .

روزه ده شرع علم و طب یاقلاری ایله توری حکم لری کوب فائده لر باردر شرع جهتندین بولغان حکم لری نه الله تعالی قرآن حکیم ده اشاره قیلوب ایتنک : **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ***

ترجمه: ای ایمانلی بنده لر سز دین او لگیلر گه یاز لغان (فرض قیلنغان) کبی سز گاده روزه یاز لدی (فرض قیلندی) شاید (روزه آر قاسنده تیوشسز و ضرر لی اشلر دین) اتقاء قیلور سز (ساقلا نور سز) *

الله تعالی روزه ننک الوغ فائده سینی ذکر ایتنک روزه ننک اتقاغه (ساقلانوغه) سبب بولماقینی آچیق ایتنک * اتقاء ایچنه چیکسز حکم لری بار لقی اتقاء بر له چین ایمان حاصل بولمقی، اتقاء الله ننک رزالقینه ایر شوگه توغری یول اید کی ، بلکه همه دین و شریعت دین مقصود شول اتقاء اید کی قر آنده توری اور نده آنکلاتولغان و باشقه الوغ سنت کتابلار نده ده آچیق شرح ایدلکان * مجله ننک ۶ ، ۷ نچی سانلار نده ده بر آز ذکر ایدلکان ایدی *

(روزه ننک اتقاء = تقوی غه تاء ثیری)

بنده ننک چین انسانلقیغه درست مسلمانلقینه زیان کلتور گوچی توری ایمان

خقلر شفقتسز لك كشيگه ظلم ايتو كشيینی غیبت قیلو بهتان سویلو، و باشقه تورلی فسقلارغه میل ایتو، الله ننگ عبادتنده یالقاوانو، قیلغان عبادتنگ ده خشوعسز ولدتسز بولوی کیلر کوبرك وقتده بنده ننگ توقلندین و کونکلی کورلکندین وقاره لقلندین توغادر اگر بر کمسنه دائئا اوزین توق توتسه خصوصا تورلی نعمتلر برله سیلانوچان بولسه اول کمسنه ننگ قلبی قارالوچان، كشيگه شفقتی آز ايوچان، گناهغه باطرايوچان، بولادر * بو ضررلر حلال نعمتدین دائئا تویوچان كشي حقنده، اگر كشي شبهه لی یا که حرام طعام برله غدالانسه (آشلانسه) اول طعامدین توغان قوٓت کوبرك كناهغه صرف ایدله در عبادتکه یاردم ویرماید اول آدمنگ کونکلنده چین دین و عبادت محبتی اصلاقالماید. اگر بر کمسنه بر آز قارینی آچوقدرسه بیکرکه آچوقدروی الله رضاسی ایچون بولسه اول کمسنه ننگ قلبی نچکاره کبری آز ایه آچ و فقیر خلقنی قزغانه، عبادتکه محبتی آرته همه گناهیدین کونکلی فایته باشلای * روزهنی آدابی برله اوتاگان كشي کوب كناهیدین توقتالوب کوب تورلی عبادت لرگه آسانلق برله کونولمکی امیدلیدر *

الله ننگ لعلکم تتقون دیکان سوزی کوب معنالارنی بیغان سوزدر *

* *

روزه ننگ طب جهتندین فائده سی

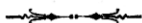
کوب آشاو خصوصا تیز تیز آشاو معده (آش قزانی) ننگ وهم ایچا گولار ننگ کوچلرینی آز ایته، معده و ایچا گو ضعیفلانوی تورلی آغرقلارغه سبب بولا معده ننگ کوچی آز ایه قوٓتلندر مک و ایسکی حالینه فایتار مق بیک مشکل اش *

بوصونك زمانلارده اون آدمنگ بیشی گرفتار بولغان معده ضعیفلکی غالباً آغر آش و کوب آش قبول ایتودین بولادر * روزه بهانه سی برله بر آز معده نی بوشالتو آننگ کوچایوینه و صاغلقی آرتماقینه یاردم ویرادر *

بس آدمنك بدیننه و عمرینه و هم دینینه فائده ایچون الله تعالی
روزه‌نی فرض قیلغان .

روزه‌نك حکمتینی آنکلاغان کمنسه ایچون تیوشلی بولادرکم
روزه بهانه‌سی (سلتاوی) برله فارینی کراکندین آرتوق تولدر ماسون
افطار و سحر وقتلرنده تورلی لذتلی طعاملار برله نفسینی صیلاب روزه-
نك شرعی و طبی بولغان حکمتلرینی یوقالتماسون نفسینی بر آرز قهر
قیلوب، آچوقدروب صندرسون، یخشیلقغه قزقدرسون، یماناقدین
صووندرسون، روزه مدتی (طانك باشندین قویاش باتقانچی)
توناش عبادتدر اوشبو مدته اوزینی عبادتده دیو بلسون بو عبادت
آراسینه کرکماس اشلر غیبت بیتان یالغان و باشقه بوزوق سوزلر
و بوزوق معاملهلر قاتوشدروب موندای الوغ حکمتلی عبادتینی بوشقه
چیقارماسون، ثوابینی ییلگه ییبارماسون *

بعض کمنسه لر نك افطارنده و افطار صونکنده و سحرنده تورلی
نعمتلر برله صیلانولاری حتی رمضان بولماغان وقتدهغی عادتندین
آرتق یمک و ایچمک برله مشغول بولولاری بتونلای بو روزه حکمتینه
خلاندر. الوغ غافللك، امیدلی بولغان. الوغ فائده‌نی یوقالتودر *
الله اوزی دیننی آنکلاتقای هرکمنی توغری بولغه کوندرگای *

تربيه ننگ تاعثيرى

۸نجى ساندين صونك

تقليد و عادت آرتندن كيلكان بر نوع تربيه آستونده اثرلنكان كشى شول تربيه و عادتينه اياروب كوب وقتده حقنى باطلدين درسننى يالغشدين آيورا آلماي. وچين صاف طبيعتنده بولغان استعداد (حاضرلك و قابليت) برله فائده لنوب شبيهه سز بولغان حقهه، كونوله آلماي بلكه بيچاره ضالانده (آزوده) قالا، خسران (زيان) و شقاوت كه (بدبختلككه) باتا. ولاحول ولاقوة الا بالله *

مثلا بر كمسه ادبلى و كوركام خلقلى و توغرى فكرلى عالم و مدرس حضورنده تربيه لانسه و آننگ تربيه و تآديبىنى (آداب اوگراتوينى) قبول ايتسه و چيتدين بوزوق تآثير و افسادقه اوچر اماسه غالباً (كوبرك) اول كمسنه استازينه اوخشاشلى ادبلى و كوركام خلقلى و درست فكرلى خلق ايچون فائدهلى كشى بولوب چيغادر»

اگر برشاگرد موننگ خلافتچه آز علملى، كوب عنادلى فكرسز استاذ قولنده تربيه لانسه — بختينه قارشو چيتدين توغرى يولنى كورساتوچيگه و اوگراتوچيگه اوچر اماغانده — استاذى يولنچه علمدين آز الوشلى فكرسز اخلافسز خلقغه ضررلى بر صورت بولوب توغادر* تجارت (سودا) بابنده ده اش شولاي بر بالا سودا اشرنده استادتبيرلى خواجهده تربيه لانسه خواجهسى ايتكاننچه يوروب خلق برله يخشى معاملهنى و آچهنى درست ساناونى و مال تانو حكمتلرلى يخشى كورسه اشكه اوگرانا آنكللى بوله اولا خواجه سينه فائده كلتوروب اخيرنده اوزيده فائده لانا درست كشى بولا* اگر بر اگو موننگ خلافتچه تدبيرسز اوزى اش بلمس خواجه قولنده تربيه لانسه ياكه تدبيرلى يخشى خواجه قولنده بولوبده خواجه ننگ تعليم و تربيه سيني قبول

ایتمسه موندای کمسنه تدبیرسز و اخلافسز بولوب اوزینه و باشقهغه فائده
 کلتورر کشی بولوب چیقهای *
 بواش بالاده بیگرك ظاهر در. آنا آنا اوزلری نی خلقده ونی روشده
 بولسالار طبیعی بالاشول روشده بولوب اوساشول خلق برلان
 خلقلانا. نتاک کم رسول الله ننگ (صلی الله علیه وسلم) سوزنده (سکزنجی
 مجلهده) آچیق ذکر ایدلی *

* *

بر قوم آراسنده یا که بر مملکت ایچنده اوسکان یا که تربیه لانکان
 کشی ننگ خلقی و عادتلی شول قوم و مملکت روشنچه بولادر. مثلاً
 قزان مسلمانلاری آراسنده تربیه لنگان کشی قزان مسلمانلاری
 طبیعتی برلان طبیعتلانه و آنلار کبی دین اشلرنده بدرجه صلابتلی
 (نق) عبادتکه و عبادت اهلینه محبتلی، مسجد و مدرسه تورغوز و غه
 قیو قاز و تورغه، کوپر سو قدررغه و مقبره لرینی احاطه ایدوب (قور-
 شاب) قبر لرینی ساقلا و غه اخلاصلی بولا. میسیونیر لر دین کوب جفا
 و ظلم کور و لری سببلی آنلارغه دشمن و آنلار ننگ شر لر ندین هر
 وقت ساقلانوچان حکومت ننگ مسلمانلارغه قارشلی اشلارگان اشلار-
 نده ده غالباً میسیونیرلار قاتوشی بولغان دین بیک احتیاطلی (ساقلی) حتی
 دولت روسیه ننگ مسلمانلار توغریسنده یالغوز فائده ایچون چیقار-
 غان اشلار نده ده — آغزی پشکان سالقین صونیده اروب ایچار دیگا-
 ندای — قورقا قورقا باره باره دینمزگه ضررلی بولماغای ایدی دیو
 بیک ساقلانوبقنه قبول ایتوچان بولا *

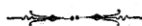
آشاو ایچو بابلارنده فائده و ضررینه باقمای ایسکیدین قالمه عادتلر-
 ینی تاشلامای حتی اسرافندینده تارتونمای حاجتدین آرتیق تورلی
 اشلار حاضرلوچان و بو بابده تدبیرسز اصولسز خاتونلارینه
 قولاق سالوچان بولا *

کسب اشلرنده ایسکیدن اوگرانوب فالغان کسبلرندین
 وروشلرندین آرتدرمای وکوب اوزگارتمای حرکتلانوچان ونیقدر
 فائدهلی وشرعاً ماقتاوی وبرکتلی بولغان شرکت (اورتاقلق) برلان
 سوداقیلو قاعدهلرینه التفات ایتماينچه آز نرسه اوزره قناعت ایدوچان،
 معناسینی آنکللاماسهده توکل دعواسینی قیلوچان بولا * سیاست
 مسئلهلرنده آز فکر یوروتوچان اوزلرینک سیاسی حقوقلاری
 یوقالسهده راضی بولوچان یا که صبر ایتوچان — لکن بیک اورنسز
 رضاتیوشسز صبر --- بولا *

قزان ولایتی ننگ اوشبو — اکثری کورکام بولغان — طبیعتی
 مرور زمان (زمانلر کیچو) برلانده بیک آز اوزگاره. اورنبورغ،
 اورسکی، ترویسکی وچیلابی، سیمی، قزلجار، وباشقه قزانلیلر طرفندین
 تورغوزلغان شهرلر گهده مذکور خلقلار وطبیعتلار قزانلیلار برله
 برگه بارغان وهنوز نسللری آراسنده باقیدر *

بونلار بارده ایسکیدن قالمه تربیه تأثیری وتعوید (عادتلاندر و)
 ثمره سیدر. مذکور تربیه وتعویده کوبرک خدمت ایسکی اماملار
 ومدرسلر ننکدر * مذکور خلقلر قزان تربیه سنده بولغان خلقلر غاده
 اثرایته دایما کورگان وایشکان نرسه علقه کره عقل شونکا اوگرانه نچار
 بولسهده نچارلقینی سیزماس بولب عادتلنوی بوینچه یخشیغه حسابلاب
 شول اشنی معقول دیو حکم قیلوچان بوله *

مابعدی بولور انشاء الله

اوتسكان يللار مدرسهلرني وقفلر برله تاعمين قيلو خصوصنده

سويلگان خطبه مزنيك نسخه سي

قيام دين علم برله وبقاء دين يخشى علماء برله علماء ايرسه مدارس
(مدرسهلر) برله مدارس نيك حياتي و انتظامي مال و دولت برله * مدرس
ني قدر اجتهادلي بولسون مدرسهنك حياتي و بقاسي ضررلي بولسه
مقصود حاصل بولماي مدرسهنك عمارتي گرچه يتارلك روشدهده
بولسون طلبه علوم ايجون سهولتله اقامت ممكن بولماغانده لايقيه تحصيل
علوم ميسر بولماي خصوصاً بلاد مزده علم ايستاو چيلر غالباً فقرا دين بلکه
مساكين و ايتامدين بولغانلارده آزدگلدر . سنه بسنه بلکه يومافيو ما
خلقنك دنياغه لذت و راحتکه رغبتی آرتا بارا مشقت و رياضتکه طاقتی
کیمی بارا علم نيك خصوصاً علوم شرعيه نيك اشرف صفات و افضل
سمات بولوی حسبچه آفات و موانعی ده سائر فضائلکه کوره اکثر در .
ولهذا علوم شرعيه نی ساقلامق و آنی رواج و ترقی يرلینه قويوق نيك
اينك برنجی شرط و لازمی طلبه نيك اقامتلی ايجون مدرسهلرني
اونکهای و قولای روشده ترتیب ایتمک و آنلار نيك معیشتلرینی بر
نوع تسهیل ایتمک و نفقه لری جهتندین بر آز تأمین ایتمکدر .
بومسئله یوقاریده ایتولگانچه عقل برله آنکلاشولور دای اشدر .
وهم صدقه جاریهنك اينك افضل اورنیده مدرسهلر و آنلار نيك
منافعی ايجون بولغان خیراتدر . زیرا صدقه ده و سائر عبادات و خیراتده
ثوابنك کوبلگی عباد اللهغه فائده ايرشدر و حسبچه در نی قدر فائده
کوب و اهمیتلی بولسه شول قدر ثواب کوبرك بولسه كرك و لهذا
تعلیم قرآن و دین افضل عبادات سانالمشدر * عقل برله ده آنکلانا بلور که
بر آدمگه اعتقاد حق اوگرتمک طهارت و نماز اوگرتمک و سائر مسائل

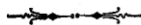
دینہ سینی اوگر تمک آنکا کیوم کیور تمک یا کہ تماقینی تویدر مق یا کہ
چای برله سیلامق کبی دگلدر پیغمبرلر ننگ در جه لری جو مار دپادشاہلر۔
دن چیکسز در جہدہ اعلی بولمقندین ہم بو مسئلہ آچیق آنکلانور*
بس مدرسہ لری حمایت و آنلار ننگ ترقی ورواجینہ اجتہاد و طلبہ ننگ
حسن تعیشلرینہ (کیچونولرینہ) و سچواتلہ مدرسہ لردہ اقامت لری نہ
اعانت فی الحقیقہ تعلیم دیندہ معلم و مدرس کہ معاونت و آننگ تعلیم
و تدریس ثوابندہ مشارکت و مالیننگدہ لوجه اللہ صرف ایدلہ چک
حصہ مسعودہ سینی نعم المصرفہ (خوش اور نغہ) صرف قیلیمق در۔
خصوصاً اوقافدہ (وقفلردہ) کیسولہاس صدقہ و اکتسولہاس ثواب
حاصل بولاچا قدر آدم اوغلی حال حیاتندہ نی قدر عبادات قیلغان
بولسہدہ غفلتی وقلہ معرفتی و نفس امارہ سینہ تبعیتی (ایاروی) سببلی
بیک محصور و بیک ضعیف و بیک قصورلی حالہ ادا قیلغان بولادر
وفاتندین صونک حجاب و غفلت کوتارلوب طاعت و عبادت ننگ قدر
و درجہ سی دار آخرتدہ طاعتدین باشقہ بر شیکہ اعتبار یوقلمی
و عنداللہ بندہ ننگ نی قدر محبوب قالدقی ظاہر بولغاچ بیچارہ آدم بالاسی
نی قدر ندامت چیکہ چک و وجداناً نی قدر عذاب و جفاتار تاجق* ایددی
شول اوقاتدہ هیچ کیسولہای تورغان وقف و صدقہ جاریہ سندن
اجر و ثواب بارا توروب موننگ عبادتندہ برکات حاصل بولا تورسہ
نی قدر دولت و نی قدر سعادت صاحبی بولاچاق* و حقیقہ مال صاحبی
و مالدین فائدہ کورگان کشی بو کشی بولاچاق* رسول اللہ صلی اللہ
علیہ وسلم ننگ مبارک سوزی اذا مات ابن آدم انقطع عنه عمله الا
عن ثلاث صدقہ جاریہ و ولد صالح یدعوله و علم ینتفع به (اخر جہ البخاری
بوابدہ بیک یتارک نصیحت در۔ حتی مدرسہ تعمیرندہ و آنکا
اوقاف برله آنی صاغ ویراقلی ورواجلی حالہ آسراماقدہ اعانت
ایدشکان کمسنہ بر تورلی صدقہ جاریہ گنہ صاحبی بولہای بلکہ دعاء خیر

قیلوردای ولد صالح وخلق فائده‌لانوردای علم فالدرغان بولوب
اوج جهندین‌ده عملی قیامتکچه کیسولمای جاری بولمقی قویا مأمول
والله‌ننک رحمتندین بیک مرجودر.

وهم تجربه صادقه مونی مثبت‌درمثلا اوزم کوروب بلاگان اکثر
بلاداسلامیه‌گه کوره بخاراده‌طلبه و مدرس‌سرننک (جداول‌درسلر‌ونده
کوب ماده‌لرده اصلاحه محتاج بولسالارده و آندین غفلت‌لری کوب
عمر‌لرننک ضیاعینه سبب بولساده) اصل علم برله اشتغال‌لری و آنکا
اعتنالاری آرتغراق اوقوده اوقوتوده اجتهادلری کوبراکدر

هر کم طرفندین علم ودرسکه محبت واعتناء قوتلی بولدقندین
اوزلرنده بولغان قدرلی علمدین استفاده‌لری کوبدر واوشبو اهمیت
وفوق‌العاده رواج‌تورلی سبیلردین بولمقی احتمال‌ایسه‌ده ظاهر بولغان
سبب امراء و اغنیاء طرفندین مدرس‌هلرنی کورکام و طلبه‌ننک اقامت‌لری
ایچون قولایلی و معیشت‌لری ایچون سهولت‌لری و شده‌تعمیر و ترتیب‌ایتدکلریدر
مثلا تخمینا یوز قدر مدرس‌هلرننک اینک الوغراقی ودرجه یوزندین
آرتغراقی قل بابا کولکلتاش مدرس‌ه‌سیدر هر قایوسی بر سودا‌گر
دکانی (کیبتی) قدر ۱۵۰ قدر حجره‌نی مشتمل هر حجره‌گه یتمش سکسان
صوم قدر کلوروقنی و بوندین ماعدا و قفدین وظیفه خور مدرس‌امام مؤذن
سقاء و فراش و حلاق (ساج‌آلوجی) یتوش و حاضر در مدرس‌ایچون
سنوی بش منک صوم قدر کلور آندین ماعدا طلبه‌دین و مفتی‌لکدین
ایکی اوج‌منک صوم قدر ینه استفاده‌ایدر امام و مؤذن دخی درجه‌لرنجه
وقفدین استفاده‌ابدوب بش وقت‌نمازی مدرس‌ه ایچنده مخصوص بش
وقتنی مسجدده طلبه‌نی نماز اوقودر لار * سقاء هر کوننی هر حجره‌گه کر گنچه
صو حاضر ایدر * فراش سبور مک و پا کیزه‌لمک اوستاوینه طهارتخانه
قرینده استبرای ایچون تاش حاضر ایدر حلاق (ساج‌آلوجی) هفته‌ده بر
ایکی مرتبه حاضر بولوب خدمتینی ادا ایدر طلبه ایچون نی قدر شیلر

بتون وقفدين كيچر يمكى ايچمكى ايچونده بايتاق وقف كلور باشقه مدرسه
لرده شول نسبتده درسئوى اون بش يكرمى منك صوم ايرادى بولغان
مدرسه لر هم آز دگلدر . مابعدى بولسه كرك

بعض اسفارمده اوقوغان جمعه خطبهم نسخهسى

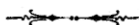
الحمد لله الذى دلنا على محاسن الاخلاق * وامرنا بالايثار وحسن
الاتفاق * ونهانا عن الاختلاف والافتراق والنفاق * قال الله تعالى واعتصموا
بِحبل الله جميعاً ولا تفرقوا * واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد
ان سيدنا محمداً عبده ورسوله المتخلى بمكارم الاخلاق *
اللهم صل وسلم على هذا النبي الكريم والسند العظيم سيدنا محمد وعلى
آله واصحابه الذين بذلوا جهدهم فى اعزاز الاسلام واعلاء كلمة الله بالاتفاق
مابعدى دينى قرداشلرم والله نيك حق ديبى يولنده بولغان يولداشلرم
سزنى سويدكم حالده وهم الله نيك حضور نده ثواب اميد ايتدكم حالده ايتامن
اسلامنك قدرينى بلنكز و اسلام نعمتى ايچون شكر قيلنكز * اسلامنى
نفسنكز فائدهسى ولذتى ايچون گنه ديو بلنكز * اسلام نفسنى كوركام
خلق غه اوگراتو، وخلقغه شفقت قيلو وياردم ايرشدر و يوللارينى
بلور ايچوندر *

اسلام الله طرفدين ويرلگان الوغ نعمت ومنگولك راحتكه
وجتكه سبب بولغان دولت در بو نعمت ودولتنك قدرينى بلوب يبخشى
ساقلامق سز نيك بور چنك; در اسلام نعمتينى ساقلاوده اينك ضرور نرسه
اوز آرانكزده دوستلق وانقادر . تارقالغان خلق آز نعمتينده ساقلاي آلماي

دين اسلامنى ساقلار ايچون مسلمانلار اوز لر يىنك بار چه حقو قلا رىنى
ساقلامق حاجتدر * قايوملت اوز يىنك حقو ق دىنيه و حقو ق تجارىه و حقو ق
سياسيه سىنى يىخشى ساقلاماسه اول ملت دىنلرى و مليتلرى سار تىن
ايزيله، تاپتالا بالاخير بيته، يوقالا *

بز مسلمانلار غاده دىنمىنى سلاقلايق دىسك اتفاق بر له دىنمىز ايستگان
بويىنچه مذكوو حقو ق دىنيه و تجارىه و سياسيه مىنى ساقلار غه
تر و شفق لازمدر اتفاق بر له شول اشلرده اجتهاد قيلماساق دنيا ده خوار
بولور مىز عاقبتىمىز قورقنچلى بولور اميدلر مىز كيسلور الله حضور نده
ور سول الله حضور نده اوياتلى بولور مىز عتاب و عذابقه دوچار بولور مىز
الله ساقلاغاي *

مسلمانلار ! كسبلر نكز ده اجتهاد قيلنكز، بر بر نكز گه
يار دم ايدنكز، علماء و مشايخنى الوغ و قدرلى توتنكز، دين يولنده
فائدهسى تيگان بايلار ايچون شكر قيلنكز، فقير و مسكين طائفه غه
شفقت ايدنكز، آنلار نىك كو نكللر ينى تابار غه و دعالر ينى آلور غه تر و شنكز،
آرالار نكز دىن دشمانلىق، كينه، حسد، كى دىن بوزار قلب قار التور
نرسه لر دىن يراق بولنكز * الله ايمانكزنى قوتلى قلبنكزنى پاك
كسبنكزنى حلال و بركتلى قيلسون اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
بسم الله الرحمن الرحيم والعصر ان الانسان لفي خسر الا الذين آمنوا
و عملوا الصالحات و تواصلوا بالحق و تواصلوا بالصبر * رحمنى الله و اياكم
و جميع المسلمين انه هو الغفور الرحيم *

المنار مجله سنده اولان شيخ محمدنجيب تونتاری ننگ اختلاف زوجین
 ماده سنده اولان سوال و فکری وصاحب المنار ننگ جوابی
 صائب افندی بوزا لقی ترجمه سیدر،

ایر برله خاتون ننگ آر الرینی آیروغه حکم ایتر مک توغروسنده
 روسیه ده شمسیه مدرسه سی ننگ مدرسی شیخ محمد نجیب تونتار
 ری ننگ سؤالی: حضرت تکزگه شوندا ی بر مسئله نی کور، گازه من که
 آننگ سارتین بز ننگ بلغار یورطنده کوب کیمسه لر جفا چیگالر.
 تاکه سز لر بوسؤال گه بر توگال جواب یازوب منار مجله سی ننگ
 برر نومر نده دنیاغه تار اتقایسز. اگر شولای قیلسانکز بوننگ فائده سی
 کوبیر لر گه ایر شوب سز گه ثوابی ده کوب بولور ایدی. مسئله بودر:
 ایردن اونکماغان بر خاتون ننگ آیر لاسی کیلوب تورغانده ایری اوز
 ایرکی برله آیروب ییارسه اسلام شریعتنجه چیت کیمسه لر ننگ
 بونلرنی آیروب قویوغه ایر ک لری بار میدر؟

بن بو توغریده اوز قولده بولغان حنیفه کتابلرینی تیکشروب
 تابدم که: امام ابوحنیفه فاتنده بوگما یول یوقدر یعنی براگوننگ
 خاتونینی یات کشی آیرماز اما امام محمد سوزنچه بونکا یول باردر؛
 اگرده خاتونی جدا ماسدای، عیب ایرده بار ایسه خاتون اوزی تلا گانده
 ایرندن آیرلوب کیته آلادر.

امام مالک، امام احمد قاتلرنده، امام شافعی ننگ ایکی دین بر
 سوزنچه اوشانداق در؛ ایرده خاتون توزمز عیب بولسه، خاتون
 آیرلونی ایستاسه کیتارگه یولی باردر. نتاککه بز ننگ کتاب لر مزده
 بوسوزنی بویله کوچر گانلر.

بس امام ابوحنیفه دین باشقه امام لر ننگ اتفاق لری اوزره ایرده خاتون
 توزماس عیب بولسه ایر ننگ تیلامدیکنده ده خاتون آیرور ولام دیسه ایرکلی

بولادر. وبويله ايشلامك آرتق وساقلىق بولوب تابوله در.

بوننك صونكنده قرآن كريم نك (وان خفتم شفاق بينهما فابعثوا حكما من اهل و حكما من اهليا) ديگان سوزيني قاراغاچ تفسيرلر نك ياردمى برله بنكا بلوندى كه اير برله خاتون نك آرالرى بوزولوب كيتسه ايكي ياق دن برر عدل حكمچى قويولور. اير برله خاتون نى ديملاب كيلوشدر مك، كيلشدر وممكن بولمسه آير مق اشى بونلار غه طابشر لور نتاك حضرت على دن (رضى الله عنه) بويله كوچرلمش در. اوشال عدل حكمچى لر اير برله خاتون آراسنده طاتولىق نيدن بتكانيينى بلورگه وبلكانلرى صونكنده دلالت برله بونلر نك آراسنى توز ايتورگه طريشور لر. اگرده آنلر هيچده كيلوشماسلك واونكالماسلىق بواوب بيزوشكان بولسه لر اير خاتون دن بيزگان بولسه اير ياغندين كلگان حكم چى ايردين نائى بولوب خاتوننى طلاق قيلور واگر خاتون ايردين بيزگان بولسه خاتون ياغندين كلگان حكمچى خاتون نى خلع قيلور. يوقار ودهغى آيتدين مرادشويله كيلوشدر مك وياخود آير مق بولور غه تيوشدر چونكه كيلشونى قبول ايتمگان جفتلر نى قويا بير مك «آنلر نى كيلوشدر نكز؟» ديگان آيتكه توغرى كلماي آنلر نى باغلانغانداي ايتوب قالدرودين طيغان آيتكه توغرى كيله در. وبو ايسه «خاتونلر ايله كور كام تريكلك قيلنكز!» هم «خاتونلر نى يخشى طوتنكز بولمسه يخشى حالده يبار نكز وآنلر نى جفا قيلمق ايچون توتقون ايتمه نكز!» ديگان آيتلر گه ده قارشى كيله در.

سوز نك قسقهسى آيت نك تىلاگينه كوره بيزشكان جفتلر نى كيلوشدر ماينچه ياكه كيلوشمز بولسه لر آنلر نى آيروب قويمايينچه ايش بيتماز آيتنك معناسنى اويلا ب وتوشنوب قاراو برله بن اوشبونى چىغاردم .
من بيلمايمن كه بنم فكرم توغرىمى ياكه خطامى ؟ . سز

استاذغه (منار مجله‌سی ننگ ایگاسی سید محمد رشیدکه) اوتنه‌من که بو مسئله‌نی آچوب بیر گایسز. کتاب قرآن‌غه چاغشدر و ب مسئله‌نی شریعتجه حل قیلغایسز تا که دین‌گه هم ملتکه بر خدمت بولوب حق بیلونسون و سزگه اجر و ثواب بولسون .

شیخ نجیب ننگ سؤالی و رأیی بونده بتدی کله‌م منار ننگ جوابینه:
منار ننگ جوابی:

آیه‌که قاراغانده ایر برله خاتون برگه توزوک طور ردین اوتسه‌لر بونلرغه حکم قیلدر مق واجب بولادر. ایکی جفت ننگ برینی ایکنچیسی برله کوچلتمک مسلمان لرغه حلال توگلدر و بالدر. عدل حکم چی (حکم) لرنی بیلگولمک برر وایتده تورهلر ایشی دیگر روایتده مؤمن و مسلمان لر ایشی‌در. قرآن هر وقتده مسلمان لرغه قاراب سوز ایتهدر چونکه حقیقه‌ حالدده تورهلرگه ده مؤمن لر باش‌در. اگرده توره شریعت برلان حکم یورتماز بولسه مؤمن لرگه تیکادر کم آنی کوچلاب شریعتجه ایشلتکایلر بولمسه آنی توشروب یرینه باشقهنی توره قویغایلر.

حکم نی بیلگولامک مؤمن لر ایشی دیساکده تورهلر ایشی دیساکده برگه کیله‌در .

اخری وار

الشيخ محمد عبده

۸ نجی ساندين صونك

شيخ محمد عبده اوشبو وظيفه سيني چن كونكل برلان اوناي باشلاغاچ كوب جريده محرري اوزلرينك قصورلريني كورب آبدراي باشلادی. وشونكا بناء عربيات توزايتو (تل توزايتو) اچون كيچ درسلى آچلدى. شيخ محمد عبده كيچ درس لرنده (محرر لرگه) درس بيره باشلادی. وقای بر جريدلر ني تلي نچار ليغى اچون توقماتندی. وشولر وشچه مصرده فلم (يازو) توزايتوگه سبب بولدى. مصرده تربيه وتعليم ترقى ايندرو نيتى ايله معارف نظارتى آچلدى كه شيخ محمد عبده بونك اعضا ساندین سايلاندى.

وقت اوتو برلان بو اصلاح بوللرى توقماتدی چونكه شيخ محمد عبده بيك آچق سوزلى ايدى وكوب آدملر نك كونكلرينه اونكغايىز كلوب آنك ضررينه تورغوچيلر چقدى بونك نتيجه سى بولوب شيخ محمد عبده اوچ يل مصردين قوغولو برلان حكم ايدلدى.

الله تعالى فايده بوللرينى بر آدمگه بيرسه ني برده ونى وشچه بولسه ده اول آدم اوزينك كر كيني نابه ديگان سوز توغرى كيلوب شيخ محمد عبده بو قوغولو ندين فائده گنه ايتدى كه كوب خلق وكوب ملت لرنك حاللرينى اوگراندى ومصر اهلينه نينداي نرسه لر اهم ايدى كيني بلدى.

ننى ايدلگاچ سوريه گه كيتوب آنده بر يسل چماسى فالدى صكره آوروپاغه سفر ايتدى آنده اون آى چماسى توردى، استاذى ويقين دوستى سيد جمال الدين الافغانى غه بولقدى ومسلمانلر عالمينه بيك كوب تائثيرى بلونگان «العروة الوثقى» جريده سيني نشر قيله باشلاديلر. لکن بو «العروة الوثقى» اينك كر كلى اورنى بولغان مصر وهندگه كرتو حكومت طرفندين منع ايدلگاندين اوزاق ياشاماي

توقتالدى. بوندين سونك تونس آر قىلى سوريه گه باروب آنده
بر نيچه آيلر قالىدى.

۱۳۰۶ نچى سنه ده مصرغه قايتدى، و خديو طرفندين قاضى نصب
قىلندى. اوزى من معلم بولور ايچون توغدم قاضى لى ايچون يارادلامام
ديسه ده كوچلاو طريقى برلان قاضى نصب قىلندى. قضا وقتنده كوب وقت
حكومت نظامى بويىنچه حكيم قىلماي بلكه عدالت وانصاف ميزانى بويىنچه
حكيم قىلور ايدى.

مصرده يىكى سانالغان فكر لردن مصر علماء اسلامدين بتون
دنيا مسلمانلرى فائده آلور ليق روشپه مصر علماسينى ترقى قىلدرمق
فكرى چقمش ايدى و بو مقصود گه ايرشو ايچون كورسانولكان يوللردين
بريسى «برمدرسه كليه آهق» ايدى ايكنچيسى ازهرنى اصلاح قىلمق
وازهر اصلاح قىلونماي توروب علماء و مدرسه اصلاح قىلونماس ديگان
فكر ايدى كه شيخ محمد عبده هم بو فكرده ايدى. وشونكا كوره
فرصتنى كوزاتوب توروب ممكن بولغان سايون شول يولده هر كت
قىلا ايدى. و اخيرنده مصر ديارينه مفتى ايتلوب قويلدى و بونىك
برلان برابر بتون اسلام عالمينه فتوى ايچون مرجع بولدى.

شيخ محمد عبده مفتى وقتنده هم فتوى برلان گنه عمرينى اوزدرماي
هميشه امتنىك تربيه سى و تعليمى يوليني قارار ايدى. آننىك اعتقادنچه
امتننىك آلفه كيتوى هر كمننىك مسبب الاسبابقه توكل برلان نفسينه اشانونن
و بتون خلقنى اوقتوده غنه و بونكا هر كمننىك قولندين كلگان قدر ياردم
ايتونده گنه ايدى. اوزينى خلقغه اوفو يولين آچو ايچون يارادلان آدم
ديوب اعتقاد قىلغانينه كوره بو اش ايچون ۱۳۱۰ سنه هجر يه ده «جمعيه
خيريه اسلاميه» آچدى. و بو جمعيتكه اعضا بولورغه اميرلرنى و باشقه
الوغلرنى اشتراك قىلورغه قز قدره و بو جمعيتنىك ترقيسينه قولندين
كىلگان قدر طروشه ايدى.

شیخ محمد عبده مصر اهلی ترقی قیلسه بتون اسلام عالمی ترقی قیلہ چق دیوب اعتقاد قیلغانغه هر وقت مصرنی ترقی قیلدر و ایچون اجتهادینی صرف فیلولر ایدی . آننک ازهرده اداره ازهر که اعضا صایلانوی مقصودینه وصولی ایچون بیگنک یحشی یول بولدی شولر وشچه که اینک اول ازهر (جامعلی مدرسه) خَلقیننک خلقلرینی وعادتلرینی ومعیشتلرینی وتورور برارینی وعلمده قای درجه ده ایدکلرینی نیکشروب اوگرانوپ شول واسطه برلان اصلاح یولینه کرشدی . مصر خلقی فقیر ومدرسه ده اعل علم ننگ معیشتلری بیک تار بولغانلغینی کوروب آنلار ننگ تر بیه لرینی اونکغایلاتونی ومکتبلر که صاف صو کورتو وعمارتلرینی توزایتدرو وباشقه ظاهری هوا یچینی توگاللاونی حکومتدین آلوب بیردی . ومدرسه لر که طبیبلر تعیین قیلدردی . شاگردلر اولده مشایخ (مدرسلر) حضورینه باروب او قوغانلر . بوننگ بیک کوب وقت آلوینی وشاگردلر ایچون الوغ ضرر ایدیکینی بلوب مدرسه لر یانینه مدرسلر ایچون خصوصی بنالر انشا ایتدردی .

مدرسلک مرتبه سی اولده آنادین بالاغه میراث قیلندین کوجوب کیلوب مدرسلر اولریننک درجه ومرتبه لرینه لائق بولغان روشچه قایوسی لیاقتسز بولسه لرده کوب وظیفه وبعضیاری کوب وظیفه که مستحق بولسه لرده تماق تو بومینه یتمازک آز وظیفه آلا کیلگانلر . بوننگ ضررینی کوروب شیخ محمد عبده مدرسلر که درجه سینه قاراب وظیفه لر بیرو نظامینی قویدردی وبواصول برلان مدرس بولاچاق ذاتلرننگ علم تحصیلینه رغبتلرینی آرتدردی .

بوندین صونک معنوی جهتلرینی قارای باشلاب تعلیم اوچون نظام وامتحانلر تعیین قیلدی . مقصود بولغان علملر دین توحید ، تفسیر ، حدیث ، فقه ، اصول فقه ، اخلاق دینییه ، ووسائل دین منطق ، نحو صرف ، علوم بلاغت ، علم مصطلح الحدیث وحساب ، جبر ، تاریخ اسلام ، انشا ، لغت ،

هندسه تقویم البلدان علملرینی اوقونی لازم ایتدی . عالمک درجه سی
آلویغه شول فنلردین امتحان بیرونی شرط قیلدی . وطلبه گه اوقوغان
فنلرینی تطبیق قیلدرمق ، اوقو زماننده طلبه ننگ وقتی ضائع بولماسون
ایچون هاشیه لر دین طیمق برلان امر ایتدی .

اوشبوروشچه ، نظاملر قویلغاچه ازهرده یلینه اوچ دورت امتحان
قیلنوی اور نینه نظام قویلغاچ توقسان دین آرتدی ویلینه دورت آی
درس اوقو اور نینه نظام قویلغاچ اوقو مدتی سکز آی بوله باشلادی .
بوندین باشقه هر وقت مجلس ادارهده معلملر ننگ درس اوقتو
اصوللرینی یخشیلاتو ، مدرسلر ننگ خصوصیتنده بولغان فنلرینی تکمیل
قیلولری لازم بولو ودائمی مدرسلر بولندرو وغیرلر حقنده قرارلر
جوبورلان مشغول بولدی وشول واسطه لر برله ازهرده بوکوندین بایتاق
یتوشکان مدرسلر وجودکه کلدی .

فقط سوز سویلار گه اوگرانگان آدم ننگ آغزی یابوله بلماو عادی
بولغانغه ازهرلیلر دین « بوینکی فنلر ایسکی فنلر گه (علوم دینیه اوقوغه)
ضرر بیره » دیوچیلر کوب چقدی . بو مسئله نی یخشی دقت قیلوا ایچون شیخ
محمد عبده خصوصی امتحانلر یاصادی . ینکی فنلر برله شغلانمگان
ذاتلر برلان شغلانمگان ذاتلر نی تکرار تکرار امتحان قیلوب قارادیلر .
آخرده ینکی فنلر ننگ علوم قدیمه گه ضرر بیرمای بلکه آرتیق فائده سی
بارلغینه قناعت حاصل ایتدیلر .

صونکرده تعلیم ایچون کتابلر لازم ایدیکی نی کوروب اول یولده
تکمیل اصولینی قارای باشلادی .

و « ازهرلیلر گه علمده اینک عالی درجه ده بواو اخلاق دینیه برلان
متخلق بولو لازم . خصوصا بتون دنیا اسلام ننگ علم ومعارفکه منطبق
ایدیکی نی اقرار قیلوب تورغانده مسلمانلر ننگ فضیلت بیزا کلری برله
بیزانوب بتون رذائلردین آرچینولری الزم لوازمدندر » دیور ایدی .

حاصلی شیخ محمد عبده ننگ هر اشی از هر لیلر ایچون محض خیر ایدی و هر اشی
 لوجه الله بولوب بوندین باشقه هیچ نرسه فاتوشدرماز ایدی . الحمد لله
 قیلغان مشقتلری بوشقه چقمادی . شیخ حضرتلرینک سلامت کوننده مصر
 علم نوری بر لان تولدی و علمی بر لان عمل قیلوچی علمنک قدرینی بلوچی
 یکتیلریتو شکانلگی سببلی انشاء الله صونکنندین هم علمی ننگ اثری یوغالماس
 و اوشبو گوزل اورلیق همیشه یمشینى بیره تورور .

المقتطفی دین

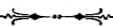
مکاریه سفری و مطبعه مشغوللکی سپیلر ندین مجله ننگ
 بوسانی وقتندین کیچوکدی عفو ایدلگای

اعلان

درست قرق حديث (۱۲۰ قدر حديث) رشديه مکتبلربنه اوقوتور
ايچون مناسب روشده انتخاب وطبع ايتدرلدى مکتبه الشركة
وادرهمزده بش تين برله ساتولور .

قانونچه مختصر قانون علم طبده معتبر اثر شرخى برله تصحيح
ايدوب باصدرلغان قيمتى ۷♦ تين

ترتيب زيبا قرآندين آيتلرى ينكل تابار ايچون فائدهلى كتاب ۵♦ تين
اوشبو بجالارغه پوچطه خراجاتى اوستالونسه هر يرگه يبارلور
مجله گه مشترى بولغانلرغه مجله بر نچى نسخه دين باشلاب يبارلور .
ساتوايچون آلوچيلرغه هر نسخه سى ۱۰ تين اوستينه پوچطه مصارفى
اوستالور .

تصحيح

صواب	خطا	يول	بيت
	۶ نچى نسخه ده		
خلقلر	خلقلى	۳	۱۸۶
طريقى باردر	طريقى	۱۸	۱۸۶
آلى	(فولى) آلى	۱۷	۱۸۷
	۷ نچى نسخه ده		
كونلك درس زمانين	كونلك زمانين	۳	۷۸۱
اوپنچيگه وجينكللكده	ايكنچيگه وجينكللكده	۱۵	۲۰۷
۲ نچى درس	۳ نچى درس		
شكه	اول اشكه	۱۸	۲۰۸

فہرست

صحیفہ	صحیفہ
۲۷۳ مدرسہ تربیہ سی	۲۵۶ تفسیر سورۃ البقرہ
۲۷۶ جمعہ خطبہ سی	۲۵۹ انفاقنک تیوشلی ایدیکی
۲۷۸ اختلاف زوجین	۲۶۲ الشمائل الشریفہ
۲۸۱ الشیخ محمد عبدہ	۲۶۷ رمضان آبی
	۲۷۰ تربیہ ننگ تاثیر

ادارہ اوز یورطمدہ پنجشنبہ و جمعہ کونڈین باشقہدہ اولی دین صونک
اوپچ ساعتدین بشکاجہ ادارہدہ یموش کور لور.